

Tribina „Komunikator za decu sa poremećajem autističkog spektra“

Nataša DRAGAŠEVIĆ MIŠKOVIĆ¹
ABA tretman za decu sa autizmom u Srbiji

Tribina *Komunikator za decu sa poremećajem autističkog spektra* održana je 21. marta 2015. godine u Beogradu, u u Konferencijskoj sali Gradskog centra za fizičku kulturu, u organizaciji udruženja „ABA tretman za decu sa autizmom u Srbiji“.

Tribina je organizovana sa ciljem upoznavanja javnog mnjenja ali i roditelja, stručnjaka, istraživača i aktivista koji se iz perspektive različitih disciplina, teorijski i praktično bave edukacijom i rehabilitacijom osoba sa poremećajem autističkog spektra, sa mogućnostima korišćenja komunikatora u radu sa ovom decom, komparirajući teorijska i praktična znanja iz zemlje i sveta.

U radu tribine participiralo je 150 učesnika, pri čemu je najviše bilo specijalnih edukatora i rehabilitatora. Na otvaranju tribine, prisutnima su se obratile Milena Beočanin, pomoćnik Sekretara za socijalnu zaštitu Grada Beograda i Vesna Petrović, predsednik Saveza udruženja Srbije za pomoć osobama sa autizmom, koje su, ispred institucija koje predstavljaju, pružile podršku stručnjacima koji rade sa osobama sa poremećajem autističkog spektra u njihovim nastojanjima za inoviranjem i proširivanjem postojećih praksi koje se koriste u radu sa ovom populacijom u našoj sredini.

Radni deo tribine otvorio je prof. dr Nenad Glumbić sa Univerziteta u Beogradu – Fakulteta za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju osvrtnom na terminološke i dijagnostičke novine u klasifikacionom sistemu DSM-V (2013) u pogledu autističkog spektra poremećaja.

Drugi uvodničar, doc. dr Nataša Dragašević Mišković (Univerzitet u Beogradu – Medicinski fakultet), ispred udruženja „ABA tretman za decu sa autizmom u Srbiji“, je predstavila programsku orijentaciju rada udruženja kada je reč o tretmanima za decu sa poremećajem autističkog spektra, u čijoj osnovi se nalazi oslanjanje na rezultate naučno-istraživačkog rada u svetskim okvirima. U skladu sa tim, predstavljena je naučna analiza efekata korišćenih praksi u radu sa decom sa autističkim spektrom i napravljena

1 Nataša Dragašević Mišković, ntdragasevic@gmail.com

distinkcija između naučno verifikovanih i onih praksi za koje još uvek nema dovoljno dokaza koji govore u prilog njihovoj efektivnosti.

O komunikatoru kao sredstvu u tretmanu dece sa poremećajem autističkog spektra govorila je Mirjana Đorđević, asistent Univerziteta u Beogradu – Fakulteta za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju.

Natalija Milutinović, bihejvioralni analista iz Ostina, Teksas, SAD, je u svom video izlaganju upoznala učesnike tribine sa praktičnim iskustvima u radu sa decom sa poremećajem autističkog spektra po principima primenjene bihejvioralne analize, sa posebnim osvrtom na inkorporiranje primene komunikatora u klasičan bihejvioralni tretman. Takođe, prikazani su i načini uvođenja komunikatora u rad sa decom, sa ciljem olakšavanja otpočinjanja komunikacije između deteta i okoline, potpomognute na ovaj način.

O tehničkim karakteristikama i mogućnostima primene komunikatora koji je kreiran u našoj zemlji u okviru projekta „Sistem za interaktivni tretman i evaluaciju stanja dece sa autizmom“, govorila je dr Milica Đurić-Jovičić, rukovodilac Inovacionog centra Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta u Beogradu.

Tribina je zatvorena razmenom mišljenja i iskustava učesnika na centralnu temu tribine, što je rezultiralo zaključcima o neophodnosti intenzivnijeg uključivanja komunikatora i drugih sredstava augmentativne i alternativne komunikacije u praktičan rad sa decom sa poremećajem autističkog spektra, kao i o potrebi daljeg rada na razvoju adekvatnih softverskih i hardverskih rešenja, kako za populaciju dece i osoba sa poremećajem autističkog spektra, tako i za druge kategorije dece sa smetnjama u razvoju.